

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

17. november 2016*

Eelotsusetaotlus — Teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamine — Direktiiv 85/337/EMÜ — Direktiiv 2011/92/EL — Kohaldamisala — Mõiste „konkreetne siseriiklik õigusakt“ — Keskkonnamõju hindamata jätmise — Lõplik luba — Keskkonnamõju hindamata jätmise tagantjärgi seadustamine — Koostööpõhimõte — ELL artikkel 4

Kohtuasjas C-348/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Verwaltungsgerichtshofi (Austria kõrgeim halduskohus) 25. juuni 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 10. juulil 2015, menetluses

Stadt Wiener Neustadt

versus

Niederösterreichische Landesregierung,

menetluses osales:

.A.S.A. Abfall Service AG,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta, kohtunikud E. Regan, J.-C. Bonichot (ettekandja), A. Arabadjiev ja S. Rodin,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Stadt Wiener Neustadt, esindaja: *Rechtsanwalt* E. Allinger,
- A.S.A. Abfall Service, esindaja: *Rechtsanwalt* H. Kraemmer,
- Euroopa Komisjon, esindajad: L. Pignataro-Nolin ja C. Hermes,

olles 8. septembri 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiivi 85/337/EMÜ teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (EÜT 1985, L 175, lk 40; ELT eriväljaanne 15/01, lk 248), mida on muudetud nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiiviga 97/11/EÜ (EÜT 1997, L 73, lk 5; ELT eriväljaanne 15/03, lk 151) (edaspidi „direktiiv 85/337“), artikli 1 lõiget 5 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (ELT 2012, L 26, lk 1) artikli 1 lõiget 4, samuti õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtteid.
- 2 Taotlus on esitatud Stadt Wiener Neustadti (Wiener Neustadti linn, Austria) ja Niederösterreichische Landesregierungi (Alam-Austria liidumaa valitsus) vahelises kohtuvaidluses, mille ese on küsimus, kas liidumaa valitsuse otsus, milles leiti, et jäätmekütuse tehase käitamine .A.S.A. Abfall Service'i poolt tuleb lugeda heakskiidetuks, on õiguspärane.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi 85/337 artikli 1 lõige 1, mille sisu on üle võetud direktiivi 2011/92 artikli 1 lõikesse 1, näeb ette:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise suhtes.“
- 4 Direktiivi 85/337 artikli 1 lõikes 2, mis on sisuliselt üle võetud direktiivi 2011/92 artikli 1 lõike 2 punkti c, on sätestatud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

teostusluba –

pädeva asutuse või pädevate asutuste otsus, mis annab arendajale õiguse projekti teostamiseks;

[...]"
- 5 Direktiivi 85/337 artikli 1 lõikes 5, mis on sisuliselt üle võetud direktiivi 2011/92 artikli 1 lõikesse 4, on sätestatud:

„Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste projektide suhtes, mille üksikasjad võetakse vastu konkreetse siseriikliku õigusaktiga, sest käesoleva direktiivi eesmärgid, kaasa arvatud teabe andmine, saavutatakse seadusandliku tegevuse kaudu.“
- 6 Direktiivi 85/337 artikli 2 lõike 1 kohaselt:

„Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et enne loa andmist hinnatakse muu hulgas oma laadi, mahu või asukoha tõttu keskkonda oluliselt mõjutada võivaid projekte. Sellised projektid on määratletud artiklis 4.“

Austria õigus

- 7 Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz'i (UVP-G 2000) (2000. aasta keskkonnamõju hindamise seadus (UVP-G 2000), *BGBL.* 697/1993) põhikohtuasjas kohaldatava redaktsiooni (edaspidi „UVP-G 2000“) § 3 lõikes 6 on sätestatud:

„Projektidele, mille suhtes kohaldatakse hindamist vastavalt lõigetele 1, 2 või 4, ei anta enne keskkonnamõju hindamise või üksikjuhtumi eraldi hindamise lõpetamist luba, ning enne keskkonnamõju hindamise lõpetamist võetud haldusmeetmetel puudub õigusjõud. Selle sättega vastuolus välja antud load võib § 39 lõike 3 alusel pädev haldusorgan kolme aasta jooksul tühistada.“

- 8 UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punktis 4 on sätestatud:

„Föderaalseadusega, mis on avaldatud väljaandes *BGBL.* I 87/2009, uuesti sõnastatud või sisse viidud sätete jõustumisel ning uuele õiguskorrale üleminekul kohaldatakse järgmisi tingimusi:

[...]

4. Projekte, mille jaoks välja antud luba ei saa pärast kuupäeva, mil jõustus föderaalseadus, mis on avaldatud väljaandes *BGBL.* I 87/2009, enam § 3 lõike 6 alusel tühistada, peetakse selle föderaalseaduse alusel lubatuks.“
- 9 Eelotsusetaotlusest nähtub, et käesoleva otsuse punktis 8 mainitud UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkti 4 redaktsiooni aluseks on 19. augustil 2009 jõustunud Bundesgesetz, mit dem das Umweltverträglichkeitsprüfungsgesetz 2000 geändert wird (UVP-G-Novelle 2009) (2000. aasta keskkonnamõju hindamise seadust muudev seadus (UVP-G-Novelle 2009), *BGBL.* I, 87/2009).

Põhikohtuasja asjaolud ja eelotsuse küsimus

- 10 .A.S.A. Abfall Service käitab Wiener Neustadti linna territooriumil jäätmekütuse tehast, milles toimub valdavalt plastijäätmete peenestamine, kuni saadakse jäätmekütus, mida müüakse eelkõige tsemenditööstusele. Tehases toimub mitteohtlike jäätmete füüsikaline töötlemine.
- 11 Aastatel 1986 ja 1993 andis Wiener Neustadti linnapea välja tegevusload, mille kohaselt oli lubatud töötlemisvõimsus 9990 tonni aastas.
- 12 Alam-Austria liidumaa peaministri 10. detsembri 2002. aasta otsusega kiideti jäätmekäitlusalaste õigusnormide alusel heaks tehase võimsuse suurendamine kuni 34 000 tonnini aastas. Võimsuse suurendamiseks tuli laiendada olemasolevat töötlemisliini ja rajada veel üks töötlemisliin.
- 13 See luba anti, ilma et oleks hinnatud laiendamisprojekti keskkonnamõju UVP-G 2000 sätete kohaselt.
- 14 Alam-Austria liidumaa Umweltanwalt (keskkonnavahemees) palus 30. aprilli 2014. aasta kirjas sama liidumaa valitsusel kindlaks määrata, kas selle tehase keskkonnamõju tuleb hinnata vastavalt UVP-G 2000 sätetele.
- 15 Liidumaa valitsus vastas sellele küsimusele 27. juuni 2014. aasta otsuses eitavalt, väites, et kõnealune tehase tuleb lugeda heakskiidetuks UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkti 4 alusel.
- 16 Wiener Neustadti linn esitas Bundesverwaltungsgerichtile (föderaalne halduskohus, Austria) kaebuse selle otsuse tühistamiseks.

- 17 Nimetatud kohus jättis 12. septembri 2014. aasta otsusega selle kaebuse põhjendamatusse tõttu rahuldatama.
- 18 Bundesverwaltungsgericht asus nimelt seisukohale, et puudub vajadus hinnata, kas töötlemisvõimsuse laiendamisele, millele anti luba 10. detsembri 2002. aasta otsusega, oleks pidanud eelnema keskkonnamõju hindamine UVP-G 2000 sätete alusel, kuna UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkti 4 alusel võib eeldada, et põhikohtuasjas kõne all olevale käitisele on antud õiguspärane luba. Pealegi ei ole see säte vastuolus liidu õigusega.
- 19 Wiener Neustadti linn esitas selle otsuse peale kassatsioonkaebuse Verwaltungsgerichtshofile (Austria kõrgeim halduskohus). Ta väidab, et UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkt 4 on liidu õigusega vastuolus. Eelkõige on ta seisukohal, et põhikohtuasjas ei ole täidetud tingimused, mille alusel saaks liikmesriigi õigusega jätta projekti direktiivi 85/337 või direktiivi 2011/92 kohaldamisalast välja.
- 20 Neil asjaoludel otsustas Verwaltungsgerichtshof (Austria kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas liidu õigusega, eelkõige direktiiviga 2011/92, esmajoones selle artikli 1 lõikega 4, või direktiiviga 85/337, esmajoones selle artikli 1 lõikega 5, on vastuolus liikmesriigi õigusnorm, mille kohaselt peetakse projekte, mille puhul tuli hinnata keskkonnamõju, kuid millel ei olnud UVP-G 2000 alusel väljastatud luba, vaid ainult mõne valdkondliku seaduse (nt Abfallwirtschaftsgesetz, jäätmekäitlusseadus) alusel väljastatud luba, mida ei saa alates 19. augustist 2009 [...] siseriiklikus õiguses (UVP-G 2000 § 3 lõige 6) ette nähtud kolmeaastase tähtaja möödumise tõttu enam tühistada, UVP-G 2000 alusel lubatuks, või on selline õigusnorm kooskõlas liidu õiguses sätestatud õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtetega?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 21 Kõigepealt tuleb märkida, et põhikohtuasjas kõne all oleva tehase töötlemisvõimsuse suurendamise projekt võis kuuluda sellele jäätmekäitlusalaste õigusnormide alusel loa andmise kuupäeva, see tähendab 10. detsembrit 2002 silmas pidades liidu õiguse kohaldamisalasse ning seega võis see olla keskkonnamõju hindamise ese. See ei kehti aga aastatel 1986 ja 1993, see tähendab enne Austria Vabariigi ühinemist Euroopa Liiduga väljastatud tegevuslubade kohta.
- 22 Samuti tuleb täpsustada, et liikmesriigi kohtu ülesanne on kontrollida, kas sellise projekti keskkonnamõju oleks tulnud direktiivi 85/337 artikli 2 lõike 1 alusel hinnata ning vajaduse korral, kas jäätmekäitlusalaste õigusnormide alusel 10. detsembri 2002. aasta otsusega antud valdkondlik luba võimaldas praktikas järgida selle direktiiviga kehtestatud keskkonnaalaseid nõudeid, nagu väidab käitaja.
- 23 Lõpuks tuleb rõhutada, et põhikohtuasjas tehtud otsuste kuupäeva silmas pidades ei tule viidata direktiivile 2011/92.
- 24 Seega tuleb lähtuda sellest, et eelotsusetaotluse esitanud kohus palub oma küsimusega sisuliselt esiteks selgitada, kas direktiivi 85/337 artikli 1 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et see välistab direktiivi kohaldamisalast sellise õigusnormi nagu UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkt 4, mille kohaselt keskkonnamõju hindamise kohustust rikkudes tehtud otsuse esemeks olev projekt tuleb lugeda õiguspäraselt loa saanuks, kui selle otsuse vaidlustamise tähtaeg on möödunud.
- 25 Üldisemas plaanis palub eelotsusetaotluse esitanud kohus teiseks ka selgitada, kas sellist õigusnormi saab liidu õiguses põhjendada õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtetega.

- 26 Eelotsuse küsimuse esimese aspekti kohta tuleb märkida, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tuleneb, et direktiivi 85/337 artikli 1 lõike 5 kohaselt sõltub projekti väljajätmine direktiivi kohaldamisalast kahe tingimuse täitmisest. Esiteks tuleb projekti üksikasjad võtta vastu konkreetse seadusandliku aktiga. Teiseks tuleb direktiivi eesmärgid, sealhulgas teabe andmine saavutada seadusandliku menetluse kaudu (kohtuotsused, 16.9.1999, WWF jt, C-435/97, EU:C:1999:418, punkt 57, ning 18.10.2011, Boxus jt, C-128/09–C-131/09, C-134/09 ja C-135/09, EU:C:2011:667, punkt 37).
- 27 Esimene tingimus nõuab, et seadusandlikul aktil oleksid samad tunnused nagu teostusloal direktiivi 85/337 artikli 1 lõike 2 tähenduses. Eelkõige peab ta andma arendajale õiguse projekt teostada ja hõlmama nagu teostuslubagi kõiki projekti osi, mis on keskkonnamõju hindamise suhtes asjakohased, pärast seda, kui seadusandja on neid kaalunud (vt selle kohta kohtuotsused, 16.9.1999, WWF jt, C-435/97, EU:C:1999:418, punktid 58 ja 59, samuti 18.10.2011, Boxus jt, C-128/09–C-131/09, C-134/09 ja C-135/09, EU:C:2011:667, punktid 38 ja 39). Seadusandlikust aktist peab seega selguma, et direktiivi 85/337 eesmärgid on asjaomase projektiga seoses täidetud (vt selle kohta kohtuotsus, 18.10.2011, Boxus jt, C-128/09–C-131/09, C-134/09 ja C-135/09, EU:C:2011:667, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 28 See tingimus ei ole täidetud, kui akt ei hõlma asjaolusid, mis on vajalikud projektile loa andmise keskkonnamõju hindamiseks (vt selle kohta kohtuotsused, 16.9.1999, WWF jt, C-435/97, EU:C:1999:418, punkt 62, ning 18.10.2011, Boxus jt, C-128/09–C-131/09, C-134/09 ja C-135/09, EU:C:2011:667, punkt 40).
- 29 Teise tingimuse kohaselt tuleb direktiivi 85/337 eesmärgid saavutada seadusandliku menetluse kaudu. Direktiivi artikli 2 lõikest 1 tuleneb nimelt, et direktiivi põhieesmärk on tagada, et „enne teostusloa andmist“ hinnatakse nende projektide keskkonnamõju, mis eelkõige oma laadi, mahu või asukoha tõttu võivad keskkonda oluliselt mõjutada (vt selle kohta kohtuotsus, 18.10.2011, Boxus jt, C-128/09–C-131/09, C-134/09 ja C-135/09, EU:C:2011:667, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 30 Järelikult peab seadusandjal olema projekti vastuvõtmisel piisavalt teavet. Seejuures peab arendaja esitatud teave hõlmama vähemalt projekti kirjeldust, mis sisaldab teavet projekti koha, lahenduse ja mahu kohta, olulise kahjuliku mõju vältimiseks, vähendamiseks ja võimaluse korral kõrvaldamiseks ette nähtud meetmete kirjeldust, ning andmeid, mida on vaja selle põhimõju täpsustamiseks ja hindamiseks, mida projekt keskkonnale tõenäoliselt avaldab (vt selle kohta kohtuotsus, 18.10.2011, Boxus jt, C-128/09–C-131/09, C-134/09 ja C-135/09, EU:C:2011:667, punkt 43).
- 31 Kuigi siseriiklik kohus peab hindama, kas need tingimused on täidetud, võttes seejuures arvesse nii vastuvõetud seadusandliku akti sisu kui ka kogu akti vastuvõtmiseni viinud seadusandlikku menetlust ning eelkõige ettevalmistavaid akte ja parlamendi arutelusid (kohtuotsus, 18.10.2011, Boxus jt, C-128/09–C-131/09, C-134/09 ja C-135/09, EU:C:2011:667, punkt 47), näib siiski, et selline õigusnorm nagu UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkt 4 ei vasta nendele nõuetele.
- 32 Euroopa Kohtule esitatud toimiku materjalidest nähtub nimelt, et kõnealusel sätel puuduvad sellega hõlmatud projektide osas samad tunnused nagu teostusloal direktiivi 85/337 artikli 1 lõike 2 tähenduses.
- 33 Samuti ei ilmne, et nimetatud direktiivi eesmärke oleks võimalik saavutada UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkti 4 abil, kuna liikmesriigi seadusandjal ei olnud seda sätet vastu võttes teavet nende projektide keskkonnamõju kohta, mida see säte võib puudutada ning kuna seda sätet on igal juhul kavas kohaldada juba teostatud projektidele.

- 34 Seega näib, et selline õigusnorm nagu UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkt 4 ei vasta direktiivi 85/337 artikli 1 lõikes 5 sätestatud tingimustele, mistõttu sellega ei olnud võimalik välistada direktiivi kohaldamisalast nimetatud sättega hõlmatud projekte. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on siiski seda kontrollida, võttes seejuures arvesse kõiki liikmesriigi õiguse tunnuseid ning täpset ulatust, mis tuleb kõnealusele sättele omistada.
- 35 Eelotsuse küsimuse teise aspekti osas, mis puudutab sellise õigusnormi, nagu on kõne all põhikohtuasjas, võimalikku põhjendamist liidu õiguses õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtetega, tuleb teha alljärgnevad täpsustused.
- 36 Liidu õigus ei takista seda, et liikmesriigi õigusnormid lubavad teatud juhtudel seadustada liidu õigusega vastuolus olevaid toiminguid või akte. Selline võimalus peaks siiski olema allutatud tingimusele, et seeläbi ei anta huvitatud isikutele võimalust hiilida kõrvale liidu õiguse eeskirjade täitmisest või olla vabastatud nende täitmisest ning et selline võimalus on rakendatav vaid erandkorras (kohtuotsus, 3.7.2008, komisjon *vs.* Iirimaa, C-215/06, EU:C:2008:380, punkt 57).
- 37 Seega on Euroopa Kohus sedastanud, et õigusnormid, mis omistavad seadustamise loale, mida kasutatakse isegi ilma, et erandlikud asjaolud seda õigustaksid, samasuguse mõju kui ehitusloale, ei täida direktiivi 85/337 nõudeid. Direktiivi 85/337 artikli 2 lõike 1 kohaselt tuleb nimelt välja selgitada projektid, mille puhul on nõutav keskkonnamõju hindamine, ning enne loa andmist ja seega vältimatult enne nende teostamist tuleb nende suhtes esitada loataotlus ning läbi viia keskkonnamõju hindamine (kohtuotsus, 3.7.2008, komisjon *vs.* Iirimaa, C-215/06, EU:C:2008:380, punkt 61).
- 38 Sama kehtib ka sellise seadusandliku meetme kohta nagu UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punkt 4, mille alusel näib olevat võimalik – aga seda peab kontrollima liikmesriigi kohus – ilma tagantjärei toimuvat hindamist nõudmata ning ilma, et tegemist oleks konkreetsete erakorraliste asjaoludega, lugeda keskkonnamõju hindamise läbinuks projekt, mille keskkonnamõju oleks tulnud direktiivi 85/337 artikli 2 lõike 1 alusel hinnata.
- 39 On tõsi, et põhikohtuasjas kõne all olev õigusnorm hõlmab üksnes „projekte, mille jaoks välja antud luba ei saa enam“ UVP-G 2000 § 3 lõikes 6 sätestatud kolmeaastase vaidlustamistähtaja möödumise tõttu „tühistada“.
- 40 See asjaolu üksi ei muuda siiski eelnevat järeldust. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb küll juhul, kui vastav regulatsioon liidu tasandil puudub, määrata pädevad kohtud ja nende kaebuste menetlemise kord, mille eesmärk on tagada isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse, kindlaks liikmesriikide õigusnormidega, kuid selline kord ei tohi olla ebasoodsam kui samalaadsete siseriikliku õiguse alusel esitatud kaebuste jaoks ettenähtu (võrdväarsuse põhimõte) ega muuta liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks või ülemäära keeruliseks (tõhususe põhimõte).
- 41 Ka on Euroopa Kohus asunud seisukohale, et liidu õigusega on kooskõlas, kui nii huvitatud isikut kui ka asjaomast haldusorganit kaitsva õiguskindluse huvides määratakse õiguskaitsevahendile mõistlik tähtaeg. Euroopa Kohus on eelkõige leidnud, et sellised tähtajad ei või muuta liidu õiguskorra alusel antud õiguste kasutamist praktiliselt võimatuks ega ülemäära raskeks (vt selle kohta kohtuotsused, 15.4.2010, Barth, C-542/08, EU:C:2010:193, punkt 28, ja 16.1.2014, Pohl, C-429/12, EU:C:2014:12, punkt 29).
- 42 Liidu õigus, mis ei näe ette direktiivi 85/337 artikli 2 lõikes 1 sätestatud keskkonnamõju hindamise kohustust rikkudes antud teostamislubade vaidlustamise tähtaegu, ei takista seega põhimõtteliselt ja tingimusel, et võrdväarsuse põhimõtet on järgitud, asjaomasel liikmesriigil kehtestada kolmeaastast vaidlustamistähtaega, nagu on ette nähtud UVP-G 2000 § 3 lõikes 6, millele on viidatud UVP-G 2000 § 46 lõike 20 punktis 4.

- 43 Seevastu on kõnealuse direktiiviga vastuolus liikmesriigi õigusnorm, millest näib tulenevat – aga seda peab kontrollima liikmesriigi kohus –, et projektid, millele antud luba ei saa enam siseriiklikus õiguses sätestatud vaidlustamistähtaja möödumise tõttu vahetult vaidlustada, loetakse keskkonnamõju hindamise kohustuse osas lihtsalt õiguspäraselt loa saanuks.
- 44 Nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 42–44 sisuliselt märgib, on selline säte juba iseenesest direktiiviga 85/337 vastuolus kas või seetõttu, et nimetatud sätte õiguslik tagajärg on see, et pädevad asutused vabastatakse kohustusest võtta arvesse asjaolu, et projekt selle direktiivi tähenduses teostati ilma keskkonnamõju hindamiseta, ning hoolitseda selle eest, et seda keskkonnamõju hinnatakse, kui projektiga seotud tööd ja füüsilised muutmised nõuavad hiljem teostusloa saamist (vt selle kohta kohtuotsus, 17.3.2011, Brussels Hoofdstedelijk Gewest jt, C-275/09, EU:C:2011:154, punkt 37).
- 45 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt peavad liikmesriigid lisaks hüvitama kahju, mis on tekkinud keskkonnamõju hindamise kohustuse täitmata jätmisest (kohtuotsus, 7.1.2004, Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, punkt 66).
- 46 Selleks peavad liikmesriigi pädevad asutused võtma kõik üld- või erimeetmed, et parandada sellise kohustuse täitmata jätmisest tingitud olukord (kohtuotsus, 7.1.2004, Wells, C-201/02, EU:C:2004:12, punkt 68).
- 47 Siinkohal tuleb täpsustada, et kuigi sellise kahju hüvitamise hagi esitamise tingimused, eelkõige selle tuvastamine, kas iga õigusvastasust tuleb lugeda süüliseks rikkumiseks, samuti põhjusliku seose tuvastamise tingimused määratakse liidu õiguse sätete puudumisel kindlaks liikmesriigi õigusnormidega, ning kuigi sellise hagi osas võib Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast tulenevalt kehtestada teatud tähtaja, tingimusel et võrdväarsuse ja tõhususe põhimõtet on järgitud, peab tõhususe põhimõttest lähtuvalt siiski olema võimalik esitada nimetatud hagi mõistlikel tingimustel.
- 48 Eeltoodust tuleneb, et kui liikmesriigi õigusnormi kohaselt ei ole pärast teatud tähtaja möödumist enam võimalik esitada ühtegi hagi kahju hüvitamiseks, mis tekkis direktiivi 85/337 artikli 2 lõikes 1 sätestatud keskkonnamõju hindamise kohustuse rikkumise tõttu, isegi kui liikmesriigi õiguses sätestatud kahju hüvitamise hagi esitamise tähtaeg ei ole veel möödunud, on see õigusnorm ka sel põhjusel vastuolus liidu õigusega.
- 49 Järelikult tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 85/337 artikli 1 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et see ei välista direktiivi kohaldamisalast projekti, mis on hõlmatud sellise õigusnormiga, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt keskkonnamõju hindamise kohustust rikkudes tehtud otsuse esemeks olev projekt tuleb lugeda õiguspäraselt loa saanuks, kui selle otsuse vaidlustamise tähtaeg on möödunud. Niisugune õigusnorm on Euroopa Liidu õigusega vastuolus, kui selle normi kohaselt loetakse selline projekt eelneva keskkonnamõju hindamise läbinuks.

Kohtukulud

- 50 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Nõukogu 27. juuni 1985. aasta direktiivi 85/337/EMÜ teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta (muudetud nõukogu 3. märtsi 1997. aasta direktiiviga 97/11/EÜ) artikli 1 lõiget 5 tuleb tõlgendada nii, et see ei välista direktiivi kohaldamisalast projekti, mis on hõlmatud sellise õigusnormiga, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mille kohaselt keskkonnamõju hindamise kohustust rikkudes tehtud otsuse esemeks olev projekt tuleb

lugeda õiguspäraselt loa saanuks, kui selle otsuse vaidlustamise tähtaeg on möödunud. Niisugune õigusnorm on Euroopa Liidu õigusega vastuolus, kui selle normi kohaselt loetakse selline projekt eelneva keskkonnamõju hindamise läbinuks.

Allkirjad